

JOE ABERCROMBIE

De MACHT *van*
HET ZWAARD

DE EERSTE WET
BOEK I

Einde

Logen denderde tussen de bomen door, met zijn blote voeten glibberend en glijdend over de vochtige aarde, de blubber en de natte dennennaalden, terwijl zijn adem door zijn keel gierde en zijn bloed in zijn hoofd bonsde. Hij struikelde en belandde op zijn zij, hakte bijna zijn borstkas open met zijn eigen bijl, bleef hijgend liggen en tuurde naar het beschaduwde woud.

De Hondman was er net nog geweest, daar was hij zeker van, maar nu was er geen spoor van hem te zien. Waar de anderen waren gebleven, wist hij niet. Wat een leider, dat hij zich zo eenvoudig van zijn mannen had laten afscheiden. Hij had moeten proberen terug te komen, maar de Shanka waren overal. Hij voelde hun bewegingen tussen de bomen, en zijn neus was vol van hun geur. Ergens links van hem werd geschreeuwd; gevochten, misschien. Logen kwam langzaam overeind, zo geruisloos mogelijk. Een twijgje brak en hij draaide zich abrupt om.

Hij zag een speer naderen. Een gemeen uitzierende speer die snel op hem af kwam, met een Shanka aan het andere uiteinde.

‘Barst,’ zei Logen. Hij dook opzij, gleed uit en belandde plat op zijn gezicht, rolde krakend door het kreupelhout weg en verwachtte ieder moment de speer in zijn rug te voelen. Toen hij hijgend overeind krabbelde, zag hij de felle speerpunt weer op zich af komen, sprong uit de weg en gleed achter een dikke boomstam. Hij tuurde eromheen, en de platkop siste en stak naar hem. Hij liet zichzelf aan de andere kant van de stam zien, heel even maar, en dook weer weg. Daarna sprong hij achter de boom vandaan en liet met een zo luid mogelijke brul zijn bijl omlaagsuizen. Er klonk gekraak toen het bijlblad zich diep in de schedel van de Shanka begroef. Dat was een meevaller, maar Logen vond dat hij daar wel recht op had.

De platkop bleef staan en keek hem onbenullig aan. Toen begon hij heen en weer te zwaaien, en het bloed droop langs zijn gezicht omlaag. Hij viel als een baksteen, sleurde de bijl mee uit Logens vingers en bleef stuiptrekkend aan zijn voeten liggen. Hij probeerde zijn bijl te pakken,

maar op een of andere manier had de Shanka zijn speer nog in zijn handen, en de punt daarvan maaide door de lucht.

‘Aah!’ schreeuwde Logen toen de speer een hap uit zijn arm beet. Hij voelde een schaduw over zijn gezicht schuiven. Nog een platkop. Een verdomd grote. Hij sprong al met uitgestoken armen door de lucht. Geen tijd om de bijl te pakken. Geen tijd om opzij te springen. Logens mond ging open, maar er was geen tijd om iets te zeggen. En wat moet je trouwens zeggen op zo’n moment?

Ze sloegen samen tegen de vochtige grond, rolden om en om door het zand, de doorns en de gebroken takken, krabbend en stompnd en grommend. Logens hoofd kwam hard in aanraking met een boomwortel en zijn oren suisden. Hij had ergens een mes, maar wist niet meer waar. Ze rolden door, en door, de helling af, terwijl de wereld om hen heen buitelde en tuimelde. Logen probeerde de verdoving uit zijn hoofd weg te schudden en tegelijkertijd de grote platkop te wurgen. Er was geen houden aan.

Het had een slim idee geleken om hun kamp vlak bij het ravijn op te slaan. Zo kon niemand hen van achteren besluispen. Achteraf bezien, dacht Logen terwijl hij op zijn buik over de rand van de rotswand gleeed, was het misschien toch niet zo’n goed idee geweest. Zijn handen klauwden in de natte aarde. Alleen maar zand en bruine dennennaalden. Zijn vingers kromden, graaiden naar niets. Hij begon te vallen. Hij jammerde een beetje.

Zijn handen sloten zich ergens omheen. Een boomwortel die uit de aarde stak, helemaal op de rand van het ravijn. Hij hing hijgend in het niets, maar hield vast.

‘Ha!’ schreeuwde hij. ‘Ha!’ Hij leefde nog. Er was meer dan een handjevol platkoppen voor nodig om Logen Negenvinger de das om te doen. Hij wilde zich op de rand trekken, maar dat lukte niet. Er hing een zwaar gewicht aan zijn been. Hij keek omlaag.

Het ravijn was diep. Heel diep, met steile rotswanden. Hier en daar groeide een boompje vanuit een rotsspleet opzij en spreidde zijn bladeren uit in de zon. Ver beneden siste de rivier, snel en kwaad, het schuimend witte water was omringd door scherpe zwarte stenen. Dat was inderdaad allemaal niet best, maar het werkelijke probleem was dichterbij. De grote Shanka was er nog en zwaaide zoetjes heen en weer, met zijn vuile handen stevig om Logens linkerenkel geslagen.

‘Barst,’ mompelde Logen. Dit was een lastig parket. Hij had wel eerder problemen gehad, en die altijd overleefd, maar hij kon zich niet indenken hoe dit nog erger kon. Dat zette hem aan het denken over zijn

leven. Het leek nu een nogal bitter, zinloos soort leven. Niemand was door Logens leven beter af. Het was vol geweld en pijn, met tussendoor niet veel anders dan teleurstelling en ellende. Zijn handen verkrampten en zijn onderarmen brandden. De grote platkop leek niet van zins binnen afzienbare tijd los te laten. Sterker nog, hij had zich een stukje langs Logens been opgehesen. Het schepsel stopte en keek woedend naar hem op.

Als Logen degene was geweest die aan de voet van de Shanka had gehangen, had hij waarschijnlijk gedacht: mijn leven hangt af van dit been hier, dus ik neem maar geen risico's. Een man redt liever zichzelf dan dat hij zijn vijand doodt. Het punt was dat de Shanka niet op die manier dacht, en Logen wist dat. Dus was het niet zo'n grote verrassing toen de platkop zijn grote muil opendeed en zijn tanden in Logens kuit liet zinken.

'Aaaargh!' gilte Logen. Hij gromde en schopte uit alle macht met zijn blote hiel, en schopte zelfs een bloedige wond in het hoofd van de Shanka, maar die wist niet van ophouden, en hoe harder hij schopte, hoe meer zijn handen weggleden van de vette wortel boven hem. Hij had nu niet veel wortel meer over om vast te houden, en wat er nog wel was, leek ieder moment te kunnen afbreken. Hij probeerde na te denken ondanks de pijn in zijn handen, de pijn in zijn armen en de tanden van de platkop in zijn been. Hij ging vallen. De enige keus die hij had, was vallen op de rotsen of vallen in het water, en dat was een keus die min of meer zichzelf nam.

Als je iets te doen hebt, kun je het beter maar gewoon doen dan er tegen op te blijven zien. Dat zou Logens vader hebben gezegd. Dus zette hij zijn vrije voet stevig tegen de rotswand, haalde nog een keer diep adem en zette zich met alle kracht die hij in zich had af. Hij voelde dat de bijtende tanden loslieten, graaiende handen, en even was hij vrij.

Toen viel hij. En snel ook. De zijwand van het ravijn flitste langs: grijze rots, groen mos, vlakken witte sneeuw, alles tuimelde om hem heen.

Logen draaide langzaam rond in de lucht, met zinloos zwaaiende ledematen, te bang om te gillen. De gierende wind stak in zijn ogen, trok aan zijn kleding, plukte de adem uit zijn mond. Hij zag de grote Shanka tegen de rotswand klappen. Hij zag hem breken, stuiteren en weg-schieten, ongetwijfeld dood. Dat was mooi, maar Logens tevredenheid was van korte duur.

Het water kwam hem tegemoet. Het raakt zijn zij als een aanstormende stier, perste de lucht uit zijn longen en de rede uit zijn hoofd, zog hem naar binnen en omlaag naar de koude duisternis...

Deel I

‘Het zwaard zelf
zet aan tot geweld’

Homerus

Overlevenden

Het geluid van klotsend water. Dat was het eerste. Het klotsen van water, het geruis van bomen, hier en daar het geklik of gekwinkeleer van een vogel.

Logen deed zijn ogen een klein stukje open. Licht, wazig licht dat door bladeren viel. Was dit de dood? Waarom deed het dan zoveel pijn? Zijn hele linkerzij bonsde. Hij probeerde diep adem te halen, verslikte zich, hoestte water op en spuugde modder uit. Hij kreunde, draaide zich op handen en knieën, hees zichzelf hijgend uit het water en rolde op zijn rug op het mos en slijm en de rottende takken langs de oever van de rivier.

Hij bleef even liggen, omhoogstarend naar de grijze hemel achter de zwarte takken, terwijl de adem door zijn rauwe keel gierde.

'Ik leef nog,' kraakte hij tegen zichzelf. Hij leefde nog, ondanks alle moeite die moeder natuur, Shanka, mensen en dieren zich hadden getroost. Drijfnaat en plat op zijn rug liggend begon hij te grinniken. Een ijle, gorgelende lach. Je kunt één ding zeggen over Logen Negenvinger, namelijk dat hij een overlever is.

Er blies een koude wind over de vochtige rivieroever, en Logens lach stierf langzaam weg. Hij was dan misschien in leven, maar in leven blijven, dat was een andere kwestie. Hij ging grimassend van de pijn zitten. Hij krabbelde wankel overeind en leunde tegen de dichtstbijzijnde boomstam. Hij schraapte het vuil uit zijn neus, zijn ogen, zijn oren. Hij trok zijn natte hemd omhoog om de schade te bekijken.

Zijn zij zat onder de blauwe plekken van de val. Blauwe en paarse vlekken overal over zijn ribbenkast. Het was gevoelig, en niet zo'n beetje ook, maar hij dacht niet dat hij iets had gebroken. Zijn been was danig toetgetakeld, met een rafelige, bloedige wond door de beet van de Shanka. Het deed veel pijn, maar hij kon zijn voet nog goed bewegen, en dat was het voornaamste. Hij zou zijn voet nodig hebben als hij hier wilde wegkomen.

Hij had nog altijd zijn mes in de schede aan zijn riem, en hij was al-

lemchtig blij dat te zien. Wat Logen betrof kon je nooit te veel mes-
sen hebben, en dit was een goed exemplaar, maar de toekomst zag er
nog altijd niet gunstig uit. Hij was alleen, in bossen waar het wemelde
van de platkoppen. Hij had geen idee waar hij was, maar hij kon de ri-
vier volgen. Alle rivieren stroomden naar het noorden, van de bergen
naar de koude zee. Hij kon de rivier stroomopwaarts volgen naar het
zuiden. Hij kon de rivier volgen en vervolgens gaan klimmen, naar de
Hoge Plekken waar de Shanka hem niet konden vinden. Dat was zijn
enige kans.

Het zou daarboven koud zijn in deze tijd van het jaar. Dodelijk
koud. Hij keek naar zijn blote voeten. Dat had hij weer, dat de Shanka
waren gekomen net toen hij zijn laarzen uit had gedaan om zijn blaren
door te prikken. Hij had ook geen jas, want hij had bij het vuur geze-
ten. Met deze kleding zou hij het in de bergen nog geen dag volhou-
den. Zijn handen en voeten zouden in één nacht zwart worden, en hij
zou stukje bij beetje sterven voor hij zelfs maar bij de passen aankwam.
Als hij niet eerst verhongerde.

‘Barst,’ mompelde hij. Hij moest terug naar het kamp. Hij moest
maar hopen dat de platkoppen verder waren getrokken, hopen dat ze
iets hadden achtergelaten. Iets wat hij kon gebruiken om mee te over-
leven. Dat was een hoop om op te hopen, maar hij had geen keus. Hij
had nooit veel keuzes.

Het was gaan regenen tegen de tijd dat Logen de plek had teruggevon-
den. Dikke druppels waardoor zijn haar op zijn hoofd vastplakte en
zijn kleren doorweekt waren. Hij drukte zich tegen een bemoste
boomstam aan en tuurde naar het kamp, met bonzend hart en de vin-
gers van zijn rechterhand pijnlijk strak om het heft van zijn mes ge-
klemd.

Hij zag de zwarte cirkel waar het vuur was geweest, met halfverbran-
de takken en vertrapte as eromheen. Hij zag de grote boomstam waar
Drieboom en Douw hadden gezeten toen de platkoppen kwamen. Hij
zag hier en daar stukken kapot gerei over de open plek verspreid liggen.
Hij zag drie dode Shanka op de grond, een ervan met een pijl in zijn
borst. Drie dode, maar geen levende in zicht. Dat was een meevaller.
Net voldoende meevaller om te overleven, zoals altijd. Toch konden ze
ieder moment terugkomen. Hij moest snel zijn.

Logen draafde tussen de bomen vandaan en keek om zich heen. Zijn
laarzen stonden nog waar hij ze had uitgetrokken. Hij griste ze mee en
trok ze rondspringend aan zijn ijskoude voeten, bijna uitglijdend in

zijn haast. Zijn jas was er ook, onder de boomstam gepropt, gehavend en versleten door tien jaar weer en wind en oorlog, gescheurd en weer gerepareerd, met een half afgescheurde mouw. Zijn ransel lag vormeloos in de struiken vlakbij, de inhoud ervan uitgespreid over de helling. Hij bukte ademloos en smeed alles er weer in. Een stuk touw, zijn oude kleipijp, een paar repen gedroogd vlees, naald en draad, een gedeukte veldfles met wat drank er nog in. Allemaal goed. En handig.

Er lag een versleten deken over een tak, nat en besmeurd met vuil. Logen trok hem omhoog en grijnsde. Zijn oude gebutste kookpot lag eronder, op zijn kant, misschien tijdens de gevechten van het vuur geschopt. Hij greep hem met beide handen vast. Hij voelde veilig, vertrouwd, was gedeukt en zwart geworden door jaren van intensief gebruik. Hij had die pot al heel lang. Die had hem overal begeleid, door alle oorlogen, dwars door het noorden en weer terug. Ze hadden er allemaal samen in gekookt, onderweg, er allemaal uit gegeten. Forley, Grim, de Hondman, allemaal.

Logen keek de kampeerplaats nog eens rond. Drie dode Shanka, maar geen van zijn mensen. Misschien waren ze nog ergens daarbuiten. Misschien kon hij het erop wagen, ze proberen te zoeken...

‘Nee.’ Hij zei het stilletjes, in zichzelf. Hij wist wel beter. Er waren een heleboel platkoppen geweest. Een heleboel. Hij had geen idee hoe lang hij op de rivieroever had gelegen. Zelfs als een paar van de jongens waren ontkomen, dan zouden die nu door de bossen door Shanka worden achtervolgd. Ze waren nu ongetwijfeld lijken, verspreid over de hoge valleien. Het enige wat Logen kon doen, was naar de bergen gaan en proberen zijn eigen ellendige leven te redden. Je moet realistisch blijven, hoeveel pijn het ook doet.

‘Nu zijn we nog maar met z’n tweeën,’ zei Logen terwijl hij de pot in zijn ransel stopte en die over zijn schouder hees. Hij begon weg te hinken, zo snel hij kon. De heuvel op, naar de rivier, naar de bergen.

Alleen zij tweeën. Hij en de pot.

Zij waren de enige overlevenden.

Vragen

Waarom doe ik dit toch? vroeg inquisiteur Glokta zich voor de duizendste keer af terwijl hij door de gang strompelde. De muren waren gepleisterd en witgekalkt, al een behoorlijke tijd geleden. Er hing hier een bedompte sfeer en een vochtige lucht. Er waren geen ramen, want de gang lag diep onder de grond, en de lantaarns wierpen vloeiende schaduwen in alle hoeken.

Waarom zou wie dan ook dit willen doen? Glokta maakte tijdens het lopen een ritmisch geluid op de vuile vloertegels. Eerst de vastberaden tik van zijn rechterhak, dan de plof van zijn wandelstok, dan het eindeloze geschuif van zijn linkervoet, met de vertrouwde, stekende pijn in zijn enkel, knie, kont en rug. Klik, plof, pijn. Dat was het ritme van zijn voortbewegen.

De smerige monotonie van de gang werd hier en daar onderbroken door een zware, met grof ijzer en nagels beslagen deur. Eén keer dacht Glokta een gedempte kreet van pijn van achter zo'n deur te horen. Ik vraag me af welke arme drommel daar wordt ondervraagd. Aan welke misdaad is hij schuldig, of niet schuldig? Welke geheimen worden er losgepeuterd, welke leugens doorsneden, welk verraad blootgelegd? Maar hij stond er niet te lang bij stil. Zijn gedachtegang werd onderbroken door de trap.

Als Glokta had mogen kiezen wie hij het liefst zou willen folteren, van iedereen die hij kon bedenken, dan zou hij zeker de uitvinder van de trap hebben gekozen. Toen hij jong was en bewonderd werd, vóór zijn ongeluk, had hij er nooit echt op gelet. Hij was er met twee treden tegelijk af gesprongen en dan blijmoedig doorgelopen. Nu niet meer. *Ze zijn overal. Zonder kun je niet van de ene verdieping naar de andere komen. En omlaag is erger dan omhoog, dat beseffen mensen nooit. Op weg omhoog val je meestal niet zo ver.*

Hij kende deze trap goed. Zestien treden, uit gladde steen gehouwen, een beetje uitgesleten in het midden, een beetje vochtig, net als alles hierbeneden. Er was geen leuning, niets om je aan vast te houden.

Zestien vijanden. Een uitdaging. Glokta had er lang over gedaan om de minst pijnlijke methode te ontwikkelen om een trap af te komen. Hij deed het zijwaarts, als een krab. Eerst de stok, dan de linkervoet, dan de rechter, met meer dan de gebruikelijke pijn als zijn linkerbeen zijn gewicht moest dragen, en begeleid door een hardnekkige steek in zijn nek. Waarom krijg ik pijn in mijn nek als ik de trap af ga? Draagt mijn nek mijn gewicht? Is dat zo? Maar de pijn viel niet te ontkennen.

Vier treden van onder bleef Glokta even staan. Hij had ze bijna verslagen. Zijn hand trilde op de kop van zijn wandelstok en zijn linkerbeen deed vreselijk pijn. Hij likte langs zijn tandvlees, waar zijn voortanden hadden gezeten, haalde diep adem en zette een volgende stap. Zijn enkel begaf het met een angstaanjagende draai en hij viel voorover, draaide, kronkelde, terwijl zijn geest een smeltkroes van afgrijzen en wanhoop werd. Hij struikelde als een dronkaard naar de volgende tree, zijn nagels krasten langs de muur en hij slaakte een hoge kreet van angst. Jij stomme, stomme klootzak! Zijn stok kletterde op de vloer, met zijn stuntelige voet worstelde hij met de stenen en hij merkte dat hij op de grond terecht was gekomen en als door een wonder nog overeind stond.

En daar heb je het. Dat verschrikkelijke, prachtige, langgerekte ogenblik tussen het moment dat je je teen stoot en het moment dat je de pijn gaat voelen. Hoe lang heb ik voordat de pijn komt? Hoe erg zal die zijn als het zover is? Terwijl hij met open mond hijgend onder aan de trap stond, kreeg Glokta een tintelend voor gevoel. Daar komt ie...

De pijn was onbeschrijflijk, als een brandende stuiptrekking over de linkerkant van zijn lichaam, van voet tot kaak. Hij kneep zijn tranende ogen stijf dicht en sloeg zijn rechterhand zo hard over zijn mond dat zijn knokkels klikten. Zijn overgebleven tanden knarsten langs elkaar terwijl hij zijn kaken op elkaar klemde, maar toch ontsnapte hem een hoge, bevende kreun. Gil ik of lach ik? Hoe weet ik het verschil? Hij ademde met hijgende teugen door zijn neus, terwijl het snot op zijn handen droop en zijn verwrongen lichaam trilde van de inspanning om te blijven staan.

De stuiptrekking ging voorbij. Glokta bewoog voorzichtig zijn ledematen, een voor een, en beoordeelde de schade. Zijn been stond in brand, zijn voet was gevoelloos en zijn nek klikte met elke beweging, waardoor gemene pijnsteken door zijn rug omlaag schoten. *Best aardig, al met al.* Hij bukte moeizaam en pakte zijn stok met twee vingers op, kwam weer overeind en veegde met de rug van zijn hand het snot en de tranen weg. Dat was spannend. Heb ik ervan genoten? Voor de

meeste mensen stellen trappen niet veel voor. Voor mij, een avontuur! Glokta strompelde verder door de gang, zachtjes giechelend in zichzelf. Hij glimlachte nog steeds een heel klein beetje toen hij bij zijn kamer aankwam en naar binnen schuifelde.

Een vieze witte doos met twee deuren tegenover elkaar. Het lage plafond was bedrukkend, en de kamer was te fel verlicht met stralende lampen. In een van de hoeken kroop het vocht omhoog en was het pleisterwerk verkruimeld in afbladderende blaren met zwarte schimmels erop. Iemand had geprobeerd een grote bloedvlek van de muur te schrobben, maar had niet hard genoeg zijn best gedaan.

Practicus Vorst stond aan de andere kant van het kamertje, met zijn gespierde armen over elkaar geslagen. Hij knikte naar Glokta met de emotie van een steen, en Glokta knikte terug. Tussen hen in stond een gebutste en gevlekte houten tafel, met bouten aan de vloer bevestigd en geflankeerd door twee stoelen. In een ervan zat een dikke, naakte man, zijn handen stevig achter zijn rug gebonden en met een bruine jutezak over zijn hoofd. Zijn snelle, gedempte ademhaling was het enige geluid in de kamer. Het was koud hierbeneden, maar hij zweette. *En terecht.*

Glokta hinkte naar de andere stoel, zette zijn wandelstok zorgvuldig tegen de tafelrand en ging langzaam, voorzichtig, pijnlijk zitten. Hij draaide zijn nek naar links en naar rechts en liet zijn lichaam zakken in een houding die enigszins comfortabel voor hem was. Als Glokta iemand de hand had kunnen drukken, wie dan ook, dan zou hij zeker de uitvinder van de stoel hebben gekozen. Hij heeft mijn leven bijna draaglijk gemaakt.

Vorst stapte stilletjes uit de hoek en pakte de losse bovenkant van de jutezak tussen een dikke bleke vinger en een zware witte duim. Glokta knikte en de practicus trok de zak omhoog, waarna Salem Ruis met zijn ogen knipperde in het felle licht.

Een gemene, lelijke varkenskop. Jij smerig, lelijk varken, Ruis. Jij walgelijk zwijn. Je bent nu al klaar om te bekennen, wed ik, klaar om ons de oren van het hoofd te praten, tot we er allemaal kotsmisselijk van zijn. Er zat een grote blauwe plek op zijn wang, en nog een op zijn kaak, boven zijn onderkin. Toen zijn tranende ogen een beetje aan het licht gewend waren, zag hij Glokta tegenover zich zitten en klaarde zijn blik plotseling hoopvol op. *Een droevig, droevig misplaatste hoop.*

‘Glokta, je moet me helpen!’ piepte hij, terwijl hij zich zover zijn boeien toelieten naar voren boog en zijn woorden in een wanhopige, mompelende chaos naar buiten kwamen. ‘Ik ben vals beschuldigd, dat

weet je. Ik ben onschuldig! Je bent hier toch om me te helpen? Je bent mijn vriend! Jij hebt hier invloed. We zijn vrienden, vrienden! Je zou een goed woordje voor me kunnen doen. Ik ben onschuldig, vals beschuldigd, ik...'

Glokta maande hem met een handgebaar tot stilte. Hij staaarde even naar Ruis' vertrouwde gezicht, alsof hij de man nog nooit eerder had gezien. Toen wendde hij zich tot Vorst. 'Moet ik die man kennen?'

De albino zweeg. De onderste helft van zijn gezicht ging verborgen achter zijn practicusmasker, en de bovenste helft verraadde niets. Hij staaarde zonder met zijn ogen te knippen naar de gevangene in de stoel, met roze ogen zo dood als die van een lijk. Hij had niet één keer geknipperd sinds Glokta de kamer in was gekomen. Hoe doet hij dat toch?

'Ik ben het! Ruis!' siste de dikke man, terwijl zijn stem steeds schriller werd doordat hij de paniek naderde. 'Salem Ruis. Je kent me, Glokta! Ik was bij je in de oorlog, voordat... je weet wel... We zijn vrienden! We...'

Glokta stak zijn hand weer op en leunde achterover, terwijl hij zogenaamd peinzend met een nagel tegen een van zijn weinige overgebleven tanden tikte. 'Ruis. Die naam komt me bekend voor. Een koopman, lid van het Manufacturiersgilde. In alle opzichten een rijk man. Ik weet het weer...' Glokta boog zich naar voren en zweeg even betekenisvol. 'Hij was een verrader! Hij is meegenomen door de Inquisitie en zijn bezittingen zijn ingevorderd. Hij had namelijk samengezworen om de belastingen van de koning te ontduiken, weet je.' Ruis' mond hing open. 'De belastingen van de koning!' schreeuwde Glokta, en hij sloeg met zijn hand op tafel. De dikke man staaarde hem met grote ogen aan en porde met zijn tong tegen zijn kies. *Rechtsboven, tweede van achteren.*

'Maar waar zijn onze manieren?' vroeg Glokta aan niemand in het bijzonder. 'We hebben elkaar mogelijk ooit gekend, maar ik geloof niet dat jij en mijn assistent fatsoenlijk aan elkaar zijn voorgesteld. Practicus Vorst, zeg de dikke man eens gedag.'

Het was een klap met vlakke hand, maar krachtig genoeg om Ruis uit zijn stoel te meppen. De stoel rammelde, maar er gebeurde verder niets mee. Hoe doet hij dat toch? Hij slaat Ruis op de grond, en de stoel blijft staan. Ruis lag gorgelend op de vloer, met zijn gezicht plat op de tegels.

'Hij doet me denken aan een aangespoelde walvis,' zei Glokta afwezig. De albino greep Ruis onder zijn arm, hees hem overeind en zette